LOVIISAN PANIMONMÄEN LÄHIALUEIDEN LUONTOSELVITYS 2023

Jere Salminen

11.9.2023

LOVIISAN PANIMONMÄEN LÄHIALUEIDEN LUONTOSELVITYS 2023

Sisällysluettelo

1 Johdanto 1

2 Selvitysalue 1

3 Tulokset 2

3.1 Luonnon ominaispiirteet 2

3.2 Kohdekuvaukset 3

4 Yhteenveto ja suositukset 14

4 Sammandrag och rekommendationer 15

Lähteet 16

1 Johdanto

Loviisan kaupunki selvittää Loviisan keskustan pohjoispuolisten peltoalueiden soveltuvuutta aurinkoenergian tuotantoon. Tässä raportissa selostetaan tulokset luontoselvityksestä, jonka Loviisan kaupungin EKI-keskuksen kaupunkisuunnitteluosasto on tilannut aurinkoenergian tuotantoa varten laadittavaa asemakaavaa varten. Selvitys painottui peltojen reuna-alueille, joista osa sijaitsee asemakaavan suunnittelualueen ulkopuolella. Kaava-alueen lähistöllä sijaitsevien kohteiden selvitys on hyödyllistä mm. aurinkovoimarakentamisen aikaisten toimintojen ja tuotantoalueen huoltoyhteyksien suunnittelun kannalta.

Maastotyöt tehtiin 12., 13. ja 15.7.2023. Raportissa on esitetty yleiskuva selvitysalueen luonnon ominaispiirteistä sekä tarkempi selostus arvokkaimpien ja monimuotoisimpien kohteiden luontotyypeistä ja kasvillisuudesta.

2 Selvitysalue

Asemakaavan suunnittelualue koostuu kolmesta erillisestä, Valtatie 7:n ja junaradan erottamasta osa-alueesta Loviisan keskustan ja Uudenkaupungin pohjoispuolella. Idässä alue rajautuu Loviisanjokeen. Valtatien 7:n eteläpuolella länsiraja on Tokmannin tontin reunassa, pohjoispuolella Gislomintiellä. Kaava-alue on rajattu kuvaan 1.

Suurin osa kaava-alueesta on viljeltyä peltoa ja peltolohkoja reunustavia pientareita. Lisäksi siihen kuuluvat Panimonmäen pohjoispuolinen vedenottamon alue ja sen pohjoispuolinen metsikkö moottoritien toisella puolella, kappale Tokmannin tonttiin rajautuvaa kasvipeitteistä, avointa ja puoliavointa joutomaata sekä Loviisanjokeen yhteydessä oleva lampare raviradan pohjoispuolella. Luontoselvityksen alueeseen kuuluivat tilaajan ehdotuksesta myös rata-alue vedenottamon kohdalla sekä peltoaukean, Vanhan teollisuusalueen ja Uudenkaupungin asuinalueen rajalla sijaitseva metsikkö. Lisäksi Tokmannin läheisyydessä selvitystä tehtiin

koko avoimen joutomaan laajuudella, ja junaradan länsipuolisella pellonpientareella koko pientareen pituudelta.

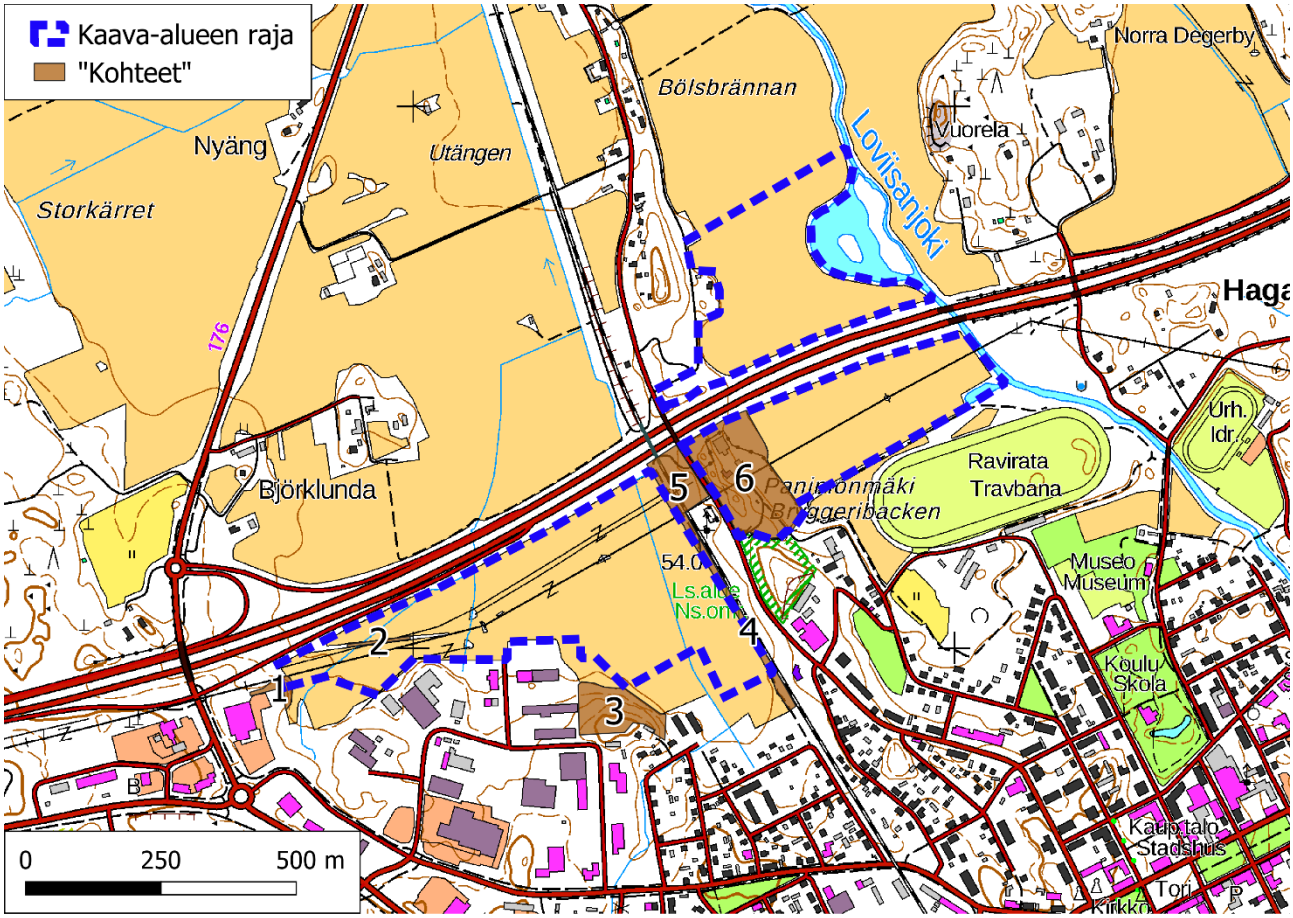

Kuva 1. Loviisan Panimonmäen lähialueiden asemakaava-alue ja raportissa erikseen kuvatut kohteet, joista osa sijaitsee osittain tai kokonaan kaava-alueen ulkopuolella. Pohjakartta: Maanmittauslaitoksen maastokartta.

3 Tulokset

3.1 Luonnon ominaispiirteet

Lukuun ottamatta vedenottamon alueeseen kuuluvia hylättyjä viljelyksiä pellot ovat koko selvitysalueella viljeltyjä. Alueen länsiosan pelloilla kasvatettiin apilaa usealla peltolohkolla vuonna 2023 ja moottoritien pohjoispuolella pienellä lohkolla heinää. Muualla viljeltiin viljoja.

Peltojen pientareet ovat miltei kaikkialla reheviä, korkean ruohovartisen kasvillisuuden tai pensaikon vallitsemia. Tavallisia kasvilajeja pientareilla ovat heinät, erityisesti niittyjuola eli juolavehnä (*Elytrigia repens*), nurmipuntarpää (*Alopecurus pratensis*), nurmitähkiö (*Phleum pratense*) ja koiranheinä (*Dactylis glomerata*) sekä peltokorte (*Equisetum arvenese*), rönsyleinikki (*Ranunculus repens*), paimenmatara (*Galium album*), pelto-ohdake (*Cirsium arvense*), koiranputki (*Anthriscus sylvestris*) ja mesiangervo (*Filipendula ulmaria*). Märissä ojissa kasvaa lisäksi muun muassa leveäosmankäämiä (*Typha latifolia*), korpikaislaa (*Scirpus sylvaticus*) ja ranta-alpia (*Lysimachia vulgaris*) sekä pensaikkoa, joka koostuu pääasiassa kiiltopajusta (*Salix phylicifolia*) ja tervalepän (*Almus glutinosa*) taimista. Läntisen peltoalueen reuna-alueilla esiintyy suppealti myös hieman monipuolisempaa niittykasvillisuutta, jota on kuvattu jäljempänä kohdekuvauksissa.

Pellonpientareiden ja Loviisanjoen välissä, on kapea vyöhyke rantapuustoa, etupäässä tervaleppää, rauduskoivua (*Betula pendula*) ja tuomea (*Prunus padus*) sekä rantakasvillisuutta. Kasvillisuus on tavanomaista leveäosmankäämineen, suursaroineen (*Carex* sp.) ja keltakurjenmiekkoineen (*Iris pseudacorus*). Moottoritien eteläpuolella on Loviisanjoen yhteyteen kaivettu lampi. Lammessa esiintyy varsin vähän vesikasvillisuutta. Myös ranta on kasvillisuudeltaan yksipuolinen ja sitä reunustavat lammen paikalta kaivetulla maa-aineksella kasvavat lehtipuut, erityisesti rauduskoivu.

Panimonmäen ja vedenottamon läheinen rata-alue on osin avointa ruderaattia, osin hylättyä peltoa tai pihamaata sekä nuorta sekametsää. Myös vedenottamon alueella, ajoväylien ja parkkialueen reunoilla esiintyy ruderaattia, lisäksi soraluiskia ja hylättyä peltoa, jonka kasvillisuus on samantapaista kuin pellonpientareilla. Tokmannin läheinen joutomaa on laajalti niittymäinen ja kasvillisuudeltaan selvästi monipuolisempi kuin selvitysalueen pellonpientareet. Gislomintien pientareilla tavataan edustavaa ketokasvillisuutta, mutta ne eivät kuuluneet selvitysalueeseen.

Gislomintien varressa, vedenottamon alueella ja moottoritien pohjoispuolella on pieniä laikkuja tuoretta lehtipuuvaltaista lehtoa ja moottoritien pohjoispuolella myös sekapuustoista lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää. Näiden metsien kasvillisuus on tavanomaista, mutta lisäarvoa niille tuovat muutamat vanhat rauduskoivut ja melko runsas haavan (*Populus tremula*) esiintyminen. Vedenottamon alueella kasvaa lisäksi kuivahkoa mäntyvaltaista harjumetsää valorinteineen. Läntisen peltoaukean etelälaidalla sijaitseva pieni metsäalue on vanhojen mäntyjensä (*Pinus sylvestris*) ja kookkaiden haapojensa ansiosta selvitysalueen arvokkain metsäkohde. Selvitysalueen metsissä esiintyy uhanalaisia ja silmälläpidettäviä luontotyyppejä, jotka on mainittu erillisissä kohdekuvauksissa.

3.2 Kohdekuvaukset

Kohteista on esitetty kasvillisuuskuvauksen lisäksi Suomen luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnin mukaiset luontotyypit (Kontula & Raunio 2018). Luontotyypeistä on esitetty suluissa ensin valtakunnallinen ja jälkimmäisenä Etelä-Suomea koskeva uhanalaisuusluokka.

Luontotyyppien ja lajien uhanalaisuusluokituksessa käytetään vakiintuneita lyhenteitä:

LC = säilyvä (luontotyypit) / elinvoimainen (lajit)
NT = silmälläpidettävä
VU = vaarantunut
EN = erittäin uhanalainen
CR = äärimmäisen uhanalainen
DD = puutteellisesti tunnettu

Raportissa haitallisina vieraslajeina mainitut lajit kuuluvat joko EU:n tai Suomen vieraslajiluetteloon.

Karttaesitysten pohjakartta on Maanmittauslaitoksen pohjakartta.

1. Tokmannin piha-alueeseen rajautuvat joutomaat

Avointa ja puoliavointa, pääasiassa korkeakasvuista niitty- ja rikkakasvillisuuden vallitsemaa joutomaata, joka rajautuu Tokmannin asfaltoituun piha-alueeseen ja puustoiseen/pensaikkoiseen joutomaahan. Suurin osa kohteesta sijaitsee itään ja koilliseen laskevassa rinteessä. Kasvilajisto on enimmäkseen tavanomaista. Pihan pohjoispuolinen osuus on lajistoltaan yksipuolisempi ja rehevämpi. Kenttäkerroksessa runsaita ovat muun muassa pelto-ohdake, pietaryrtti (*Tanacetum vulgare*), pujo (*Artemisia vulgaris*), siankärsämö (*Achillea*

millefolium), paimenmatara, ahdekaunokki (*Centaurea jacea*), päivänkakkara (*Leucanthemum vulgare*), ukonkeltanolaji (*Hieracium* sp.), leskenlehti (*Tussilago farfara*), haitallinen vieraslaji komealupiini (*Lupinus polyphyllus*), niittynätkelmä (*Lathyrus pratensis*), juolavehnä ja hietakastikka (*Calamagrostis epigejos*). Lisäksi harvinaista metsänätkelmää (*Lathyrus sylvestris*) kasvaa kolmessa eri kohdassa, joista yksi sijaitsee kaava-alueella. Myös kyläkarhiainen (*Carduus crispus*) on erikseen mainittava laji. Männyn ja lehtipuiden taimia tavataan runsaasti, lisäksi paikoin vadelmaa (*Rubus idaeus*), haitallista vieraslajia terttuseljaa (*Sambucus racemosa*), ruusuja (*Rosa* spp.) ja koristeangervoa (*Spiraea* sp.). Joutomaan eteläosa on tiheästi pensoittunut.

Kohteella havaittiin kolme hyönteislajia, jotka eivät ole kaikkein yleisimpiä avomailla tavattavia: virnapunatäplä (*Zygaena viciae*), niittyvihersiipi (*Adscita statices*) ja ketokimalainen (*Bombus sylvarum*).

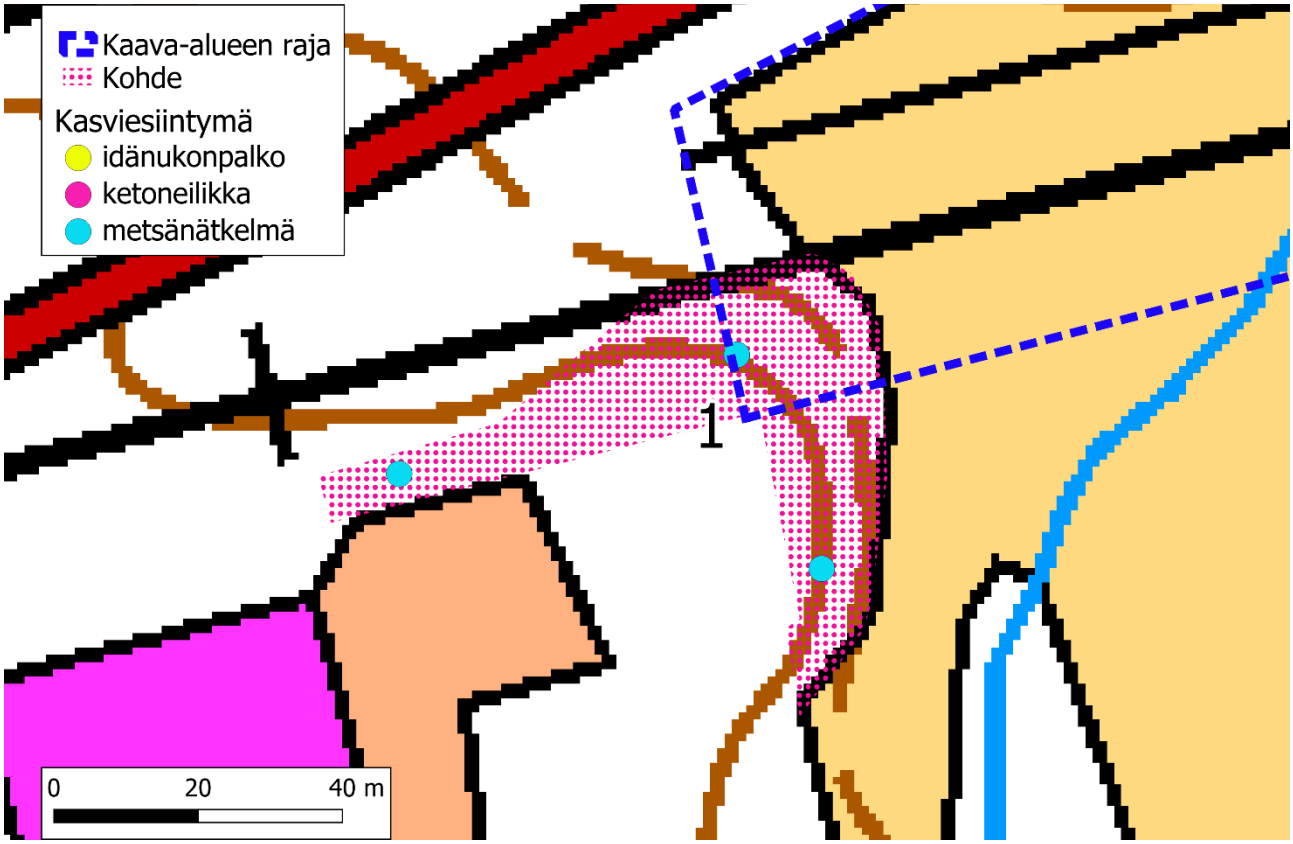

Metsänätkelmä kohteella 1.

2. Traktoritie läntisellä peltoalueella

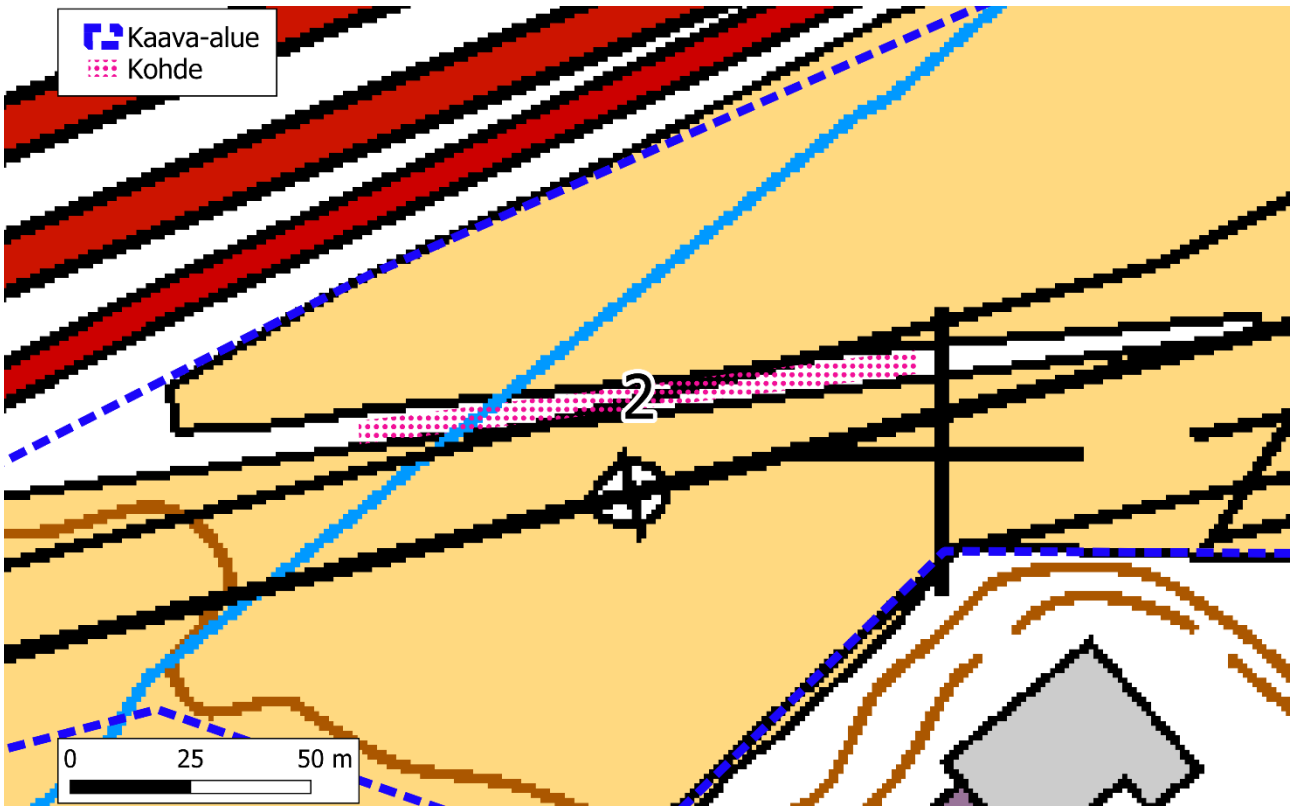
Kaava-alue
Kohde
2
0
25
50 m

Kuivan ja tuoreen niityn kasvillisuutta, jollaista esiintyy vähän selvitysalueen pientareilla. Selvitysalueelta harvakseltaan todettuja lajeja kohteella ovat ahopukinjuuri (*Pimpinella saxifraga*) ja metsäapila (*Trifolium medium*). Muita paikalta todettuja kuvien niittyjen ja ketojen lajeja ovat mm. ahosuolaheinä (*Rumex acetosella*), huopavoikeltano (*Pilosella officinarum*) ja ahdekaunokki. Lisäksi runsaita ovat pietaryrtti,

siankärsämö, ojakärsämö (*Achillea ptarmica*), hiirenvirna (*Vicia cracca*), nurmipuntarpää, nurmirölli (*Agrostis capillaris*) ja nurmilauha (*Deschampsia cespitosa*).

3. Purokadun ja pellon välinen metsikkö

Asutuksen, teollisuustonttien ja pellon ympäröimä metsäinen kumpare. Metsä on pääasiassa tuoretta ja lehtomaista kangasta, pellon reunassa lehtipuuvaltaista lehtoa, joka on osittain tuoretta, osittain kosteaa. Pohjois- ja itäreunaa lukuun ottamatta vanhat männyt muodostavat ylispuuston. Erityisesti itäosassa tavataan runsaasti varttunutta haapaa, lehdossa myös vanhoja rauduskoivuja. Keloutuneita mäntyjä esiintyy melko runsaasti; muuten lahopuuta on vähän. Kohteen keski- ja itäosat ovat paikoin hyvin kivikkoisia. Männikköä on harvennettu vuosikymmeniä sitten. Alikasvoksena esiintyy monilajinen lehtipuusto, joka on kangasmetsässä pääasiassa pihlajaa (*Sorbus aucuparia*), haapaa, vaahteraa (*Acer platanoides*) ja rauduskoivua, lehdossa lisäksi raitaa (*Salix caprea*), harmaaleppää (*Alnus incana*), tuomea, kiiltopajua ja hieskoivua (*Betula pubescens*). Alikasvos on raivattu etelälaidalta omakotitalon tontin lähettyviltä. Metsää halkoo länsiosassa etelä-pohjoissuuntainen ja pellon lähellä itä-länsisuuntainen, entinen johtoaukea.

Pensaskerroksessa kasvaa lehtipuiden taimien lisäksi taikinamarjaa (*Ribes alpinum*), vadelmaa sekä haitallisia vieraslajeja isotuomipihlajaa (*Amelanchier spicata*) ja terttuseljaa. Lehtomaisella kankaalla ja tuoreessa lehdossa tavataan kenttäkerroksessa mustikan (*Vaccinium myrtillus*) ja käenkaalin (*Oxalis acetosella*) ohella kieloa (*Convallaria majalis*), lillukkaa (*Rubus saxatilis*), ahomansikka (*Fragaria vesca*), maitohorsmaa (*Chamaenerion angustifolium*), kultapiiskua (*Solidago virgaurea*), ukonkeltanolajia, kevättähtimöä (*Stellaria holostea*), puna-ailakkia (*Silene dioica*), metsäkastikkaa (*Calamagrostis arundinacea*), lehtonurmikkaa (*Poa nemoralis*), nuokkuhelmikkää (*Melica nutans*), metsäalvejuurta (*Dryopteris carthusiana*) ja metsäimarretta (*Gymnocarpium dryopteris*). Kosteassa lehdossa esiintyy muun muassa vuohenputkea (*Aegopodium podagraria*), mesiangervoa, ranta-alpia, metsäkortetta (*Equisetum sylvaticum*) ja soreahiirenporrasta (*Athyrium filix- femina*).

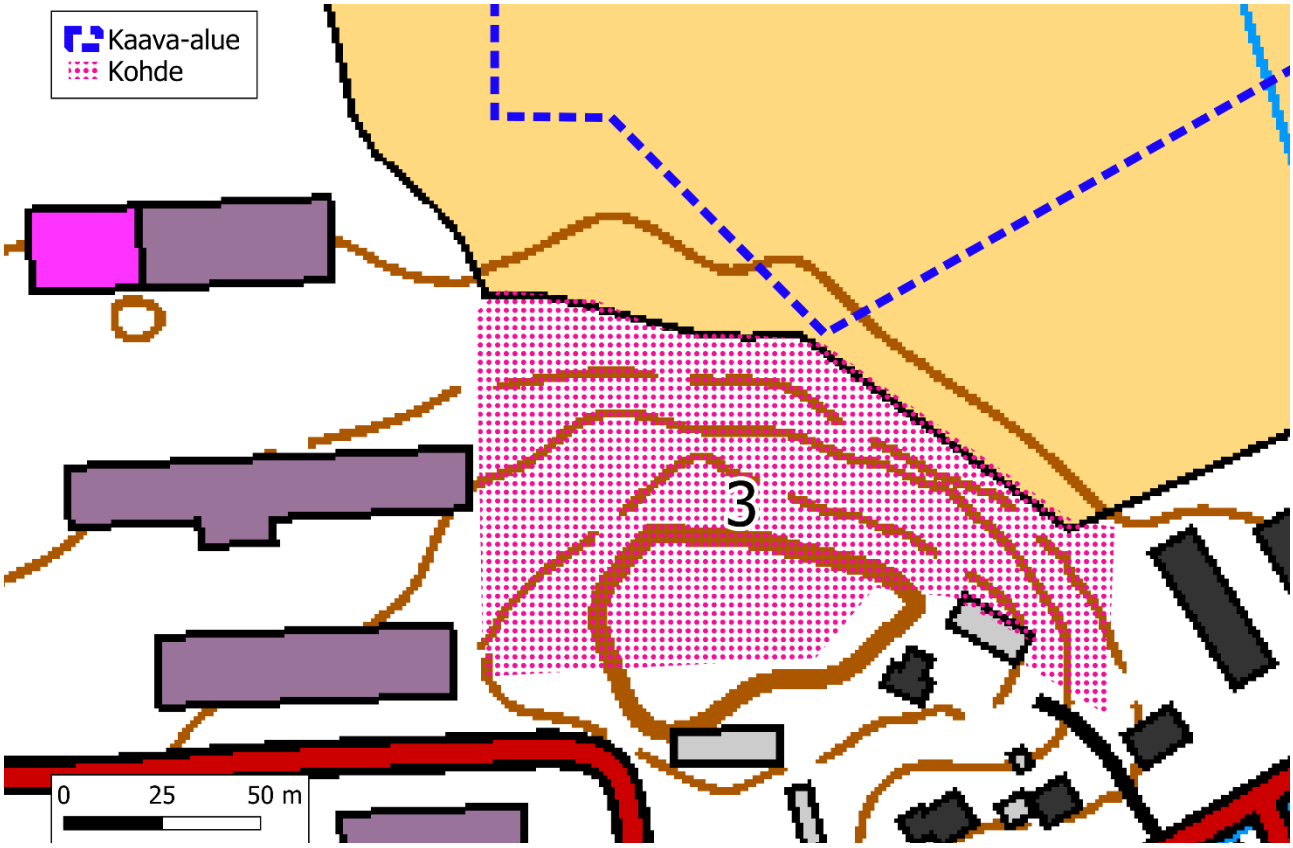

Metsän hoitohistoria on vaikuttanut puuston ikärakennetta, mutta kohteessa on lahopuuta sekä vanhaa ja luontaisesti monilajista puustoa, minkä perusteella sen metsätyypit kuuluvat uhanalaisiin luontotyyppeihin. Kohteella esiintyy neljää uhanalaista/silmälläpidettävää (NT) luontotyyppiä: varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (NT/VU) tai vanhaa havupuuvaltaista tuoretta kangasta (EN/EN), vanhaa havupuuvaltaista lehtomaista kangasta (EN/EN), tuoretta keskiravinteista lehtoa (VU/VU) ja kosteaa keskiravinteista lehtoa (NT/NT). Varttuneen ja vanhan havupuuvaltaisen tuoreen kankaan valtapuuston ikäraja on 140 vuotta. Mäntyjen ikää ei pysty ilman kairauksia varmuudella määrittämään, mutta monet ovat jo kilpikaarnaisia, mikä viittaa yli 140 vuoden ikään.

4. Junaradan länsipuolinen pellonpiennar

Kohteeseen on rajattu mukaan rata-alueella kulkevan huoltotien eteläpuolinen, kaava-alueen ulkopuolelle ulottuva osuus pientareesta. Pientareen kosteus vaihtelee kuivasta kosteaan. Pääosin kohteella tavataan yksipuolista avointen piennarten kasvillisuutta, mm. nurmipuntarpäätä, nurmilauhaa, paimenmataraa, piennarmataraa (*Galium x pomeranicum*), komealupiinia ja pelto-ohdaketta. Kosteapohjaisella osuudella kasvaa mm. jokapaikansaraa (*Carex nigra*), röyhyvihvilää (*Juncus effusus*), korpikaislaa ja kiiltopajua. Lähinnä eteläosassa, kaava-alueen rajalla ja ulkopuolella esiintyy kuivien heinäniittyjen kasvillisuutta. Tällä osuudella kasvaa mm. ahomataraa (*Galium boreale*), metsäapilaa ja ahdekaunokkia sekä kolmessa eri kohdassa myös muutamia tuppaita silmälläpidettävää (NT) ketoneilikkaa (*Dianthus deltoides*).

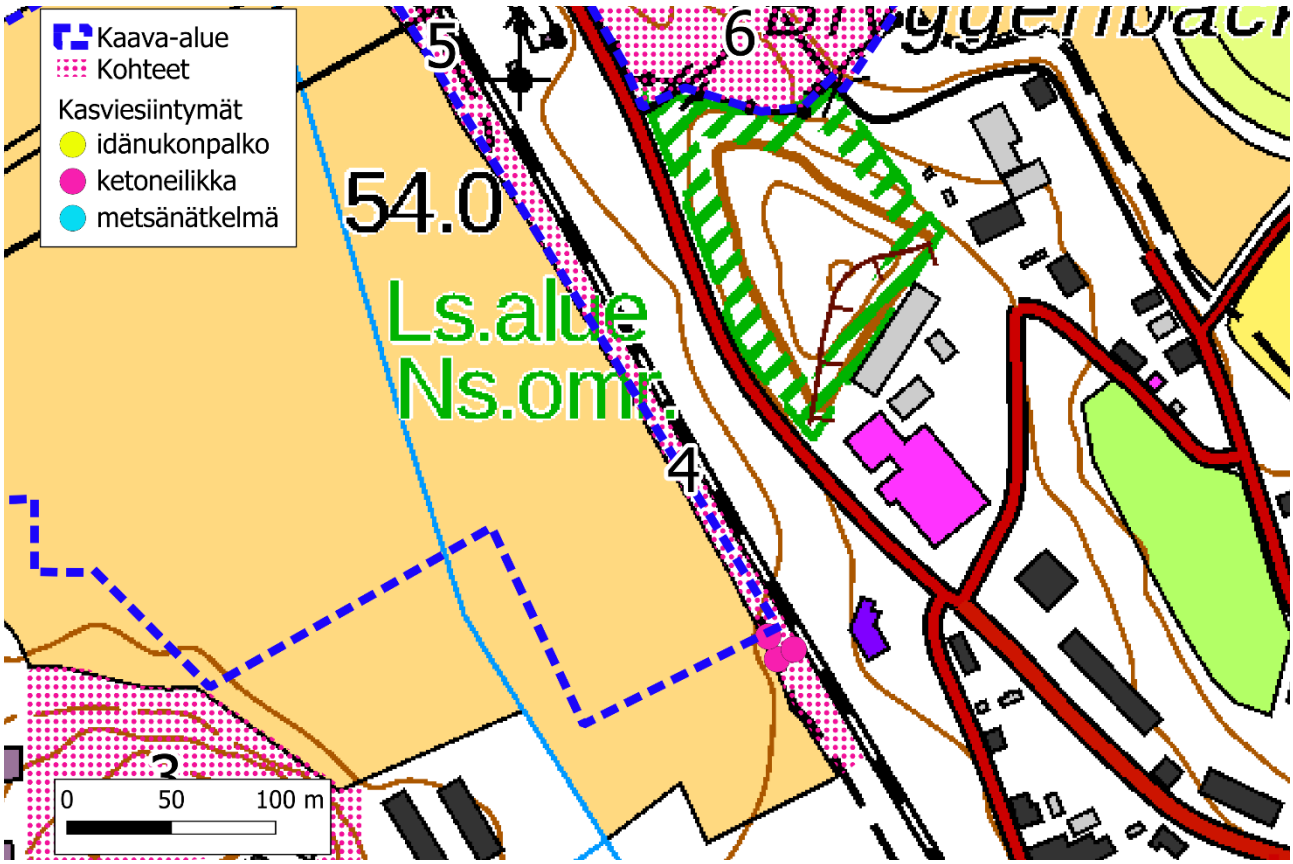
Kaava-alue
Kohteet
Kasviesiintymät
idänukonpalko
ketoneilikka
metsänätkelmä
5
6
54.0
Ls.alue
Ns.omr.
4
0
50
100 m

5. Junaradan alue

Kohteeseen kuuluvat junaradan lähialueet Gislomintien pientareen ja radan länsipuolisen pellon välillä ulottuen etelässä suurimmaksi osaksi muuntoaseman alueen reunaan, pellonreunassa rata-alueella kulkevan huoltotien päähän. Radanympärysalue on suureksi osaksi kuivaa, avointa ja puoliavointa, pensoittunutta ruderaattia. Lisäksi tavataan nuorta puustoa ja pensaikkoa sekä radan itäpuolella hylättyä peltoa tai entistä pihamaata.

Pellon puolelle lounaaseen laskeva penkka on paahteinen. Kasvillisuus on melko monipuolista, mutta harvinaisia lajeja ei todettu. Kenttäkerroksen kasvillisuuden runsaimpia lajeja ovat pietaryrtti, ahdekaunokki, maitohorsma, sarjakeltano (*Hieracium umbellatum*), huopavoikeltano, ukonkeltanolaji ja paimenmatara. Lisäksi tavataan mm. hietakastikkaa, metsälauhaa (*Deschampsia flexuosa*), ahopukinjuurta, pelto-ohdaketta, kissankelloa (*Campanula rotundifolia*), ahosuolaheinää, lituruoholajia (*Arabidopsis* sp.), hiirenvirnaa, kultapiiskua, peltokortetta sekä huomionarvoista jaakonvillakkoa (*Jacobaea vulgaris*). Männyn ja lehtipuiden taimia kasvaa paikoin runsaasti.

Radan idänpuoleisella penkalla on enemmän pensaita ja taimia sekä laajempia sammalien ja jäkälien peittämiä pintoja, lisäksi vähän komealupiinia. Myös pensaiden joukossa on haitallisia vieraslajeja: terttuseljaa ja isotuomipihlajaa. Penkan itäpuoli on johdinaukeaa lukuun ottamatta puustoinen, nuorten lehtipuiden ja mäntyjen peittämä. Gislomintien varressa on laaja, hyvin heinikkoinen, osin pensoittunut hylätty pelto tai entinen pihamaa, jolla ei esiinny huomionarvoisia kasvilajeja.

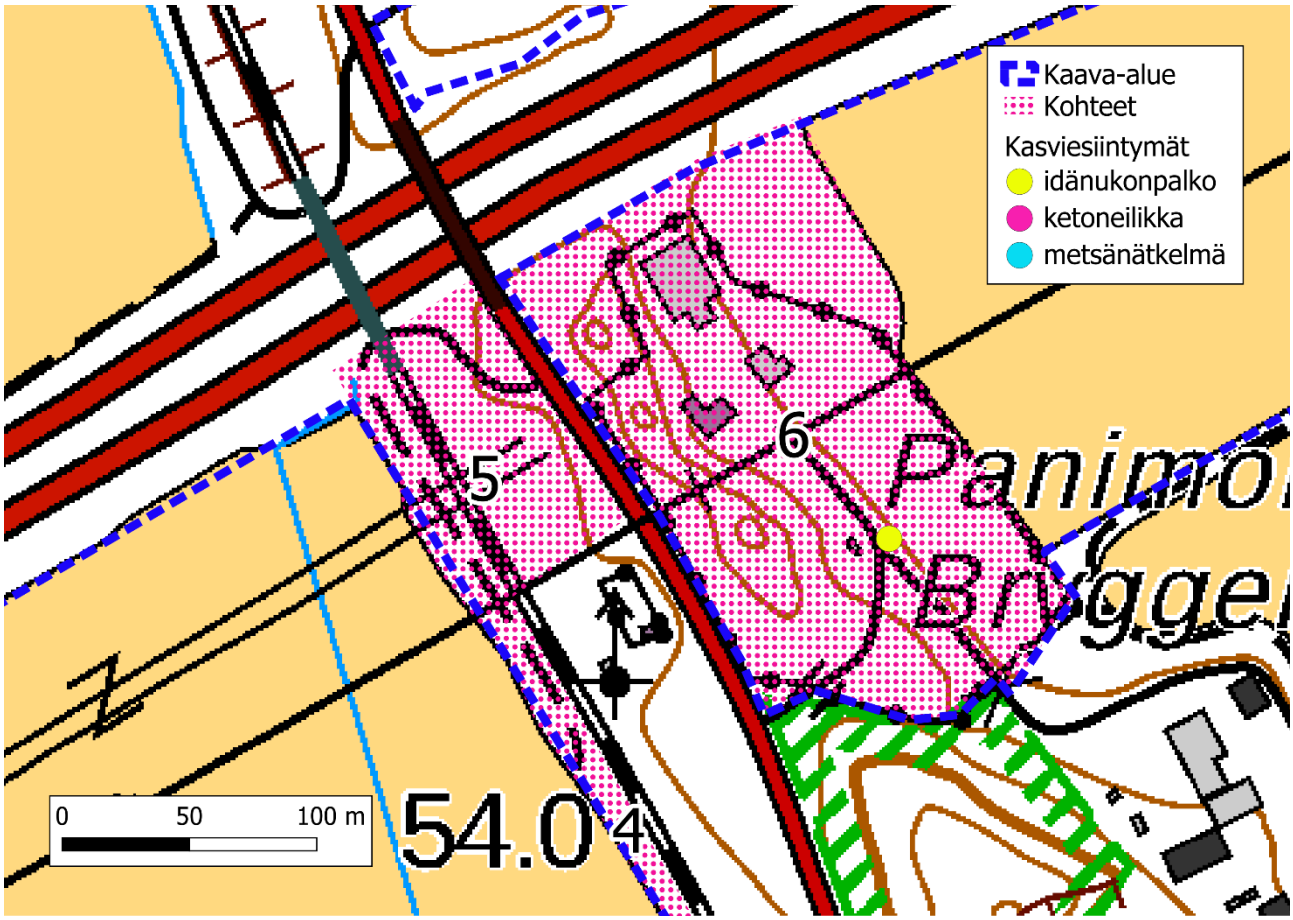

6. Vedenottamo

Panimonmäen pohjoispuolella harjulla sijaitsevan vedenottamon aidattu alue on luontotyypeiltään moninainen, mutta merkittäviä arvoja on vain pienellä osuudella kohteesta. Harju on hiekanoton ja vedenottamon rakentamisen runtelema. Hiekkatiet ja parkkialue peittävät suuren osan alueesta.

Kohteen länsireuna koostuu harjumetsästä, jossa vallitsee järeähkö kuivahkon ja tuoreen kankaan männikkö. Johtoaukean eteläpuolella rauduskoivu kasvaa sekapuuna, ja pensaskerroksessa on lähinnä katajaa (*Juniperus communis*) ja pihlajaa, lisäksi isotuomipihlajaa. Metsän pohja on varvikkoinen, ja erityisesti länsirinteessä myös heinäinen, hiekanottopaikoilla laajalti sammaleinen. Johtoaukean kohdalla kasvaa alarinteessä pääasiassa lehtipuutaimikkoa, vähän myös vadelmaa, ylempänä tiheälti metsälauhaa, lisäksi kieloa ja sianpuolukkaa (*Arctostaphylos uva-ursi*) sekä vähän ahopukinjuurta, kissankelloa, piennarmataraa, jaakonvillakkoa, ahosuolaheinää ja huopavoikeltanoa. Johtoaukean pohjoispuolella puusto on nuorempaa, ja seassa on runsaasti nuorta haapaa. Osa-alue on kivikkoinen, ja osa kivistä vaikuttaa louhituilta.

Hiekkateiden reunoilla on pietaryrttivaltaista ruderaattia, jolla kasvaa runsaasti männyn taimia. Komealupiini on myös paikalla melko runsas. Harvakseltaan esiintyy jaakonvillakkoa, ja Panimonmäen suuntaan jatkuvan tieosuuden ja Gislomintielle kaartuvan väylän risteyksessä on kasvusto huomionarvoista idänukonpalkoa (*Bunias orientalis*). Vedenottamon isommalle rakennukselle laskeutuu sepelillä päällystetty rinne, jolla kasvaa sammalia, jäkäliä, jaakonvillakkoa ja lituruoholajia. Muu avomaiden kasvilajisto on tienreunamilla tavanomaista.

Aidatun alueen itäreunalla on laaja viljeltyyn peltoon rajautuva hylätty pelto ja pihamaa. Tuore- ja kosteapohjaisen avoimen osuuden kasvillisuus on korkeiden ruohojen, erityisesti pietaryrtin ja maitohorsman sekä heinien vallitsemaa, kostealla pohjalla myös runsaasti mesiangervoa. Entisellä piha-alueella on kaksi vanhaa rauduskoivua, kookas kataja, muutamia salavia (*Salix* sp.), orapihlaja (*Crataegus* sp.) ja omenapuu (*Malus* sp.) ym. viljelyjäänteitä.

Vedenottamon alueen itäisimmässä osassa on hieman tuoretta lehtoa. Puusto on pääasiassa varttunutta ja nuorehkoa lehtipuuta: tasaikäisenä kasvatettua koivikkoa sekä haapaa, raitaa ja tuomea. Pensaskerroksessa kasvaa terttuseljaa, vadelmaa ja lehtipuiden taimia. Kenttäkerros on tavanomainen; mm. keltamo (*Chelidonium majus*), vuohenputki, kielo ja sananjalka (*Pteridium aquilinium*) ovat runsaita.

Harjumetsän länteen laskeva rinne on uhanalaista luontotyyppiä harjumetsien valorinteet (VU/EN), muu osuus varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (NT/VU) ja varttunutta kuivahkoa kangasta (VU/EN). Valorinteellä ei esiinny harjumetsien kasvillisuustyyppejä, eikä sitä voi kokonaisuutena luonnehtia paahdeympäristöksi. Hiekanottopaikat ja harjusta lohkotut luiskat eivät kuulu tähän luontotyyppiin, eikä niillä ole arvoa paahdeympäristöinä. Itäosan lehto kuuluu ainakin osittain luontotyyppiin tuoreet keskiravinteiset lehdot (VU/VU), mutta on edustavuudeltaan heikonpuoleinen.

4 Yhteenveto ja suositukset

Kaava-alueen pellonpientareilta ei löydetty kasvillisuudeltaan huomattavan arvokkaita kohteita, mutta sen rajan tuntumasta tavattu ketoneilikka on silmälläpidettävä (NT) laji. Kaava-alueen sisällä esiintyvistä lajeista Tokmannin lähiruderaatilta löydetty metsänätkelmä, vedenottamon alueella kasvava idänukonpalko sekä rata-alueella ja vedenottamolla esiintyvä jaakonvillakko ovat Etelä-Suomessa harvinaisia lajeja. Jaakonvillakko on kuitenkin Loviisassa junaradanvarressa ja tienpientareilla yleinen, ja myös idänukonpalosta tunnetaan Loviisasta useita laajahkoja kasvustoja, mm. kaava-alueen rajalta noin puolikilometriä etelään sijaitsevan tasoristeyksen luota. Välittömästi kaava-alueeseen rajautuvan, Panimonmäen ja vedenottamon ohittavan Gislomintien pientareet ovat kasvillisuudeltaan varsin arvokkaita, äärimmäisen uhanalaisiin (CR) perinnebiotooppeihin verrattavia. Niiden lajistoon kuuluvat mm. vaarantunut (VU) keltamatara (*Galium verum*) ja silmälläpidettävä (NT) ahokissankäpälä (*Antennaria dioica*).

Kohde 3 on uhanalaisine/silmälläpidettävine luontotyyppeineen huomattavan arvokas, vanha metsä. Samantapaista harjumetsää kuin Panimonmäen luonnonsuojelualueella tavataan hieman vedenottamon alueella. Harjun länsirinne on suureksi osaksi Suomessa voimakkaasti taantunutta, uhanalaista luontotyyppiä, harjumetsien valorinteet.

Mahdollinen aurinkoenergian tuotantoalue rakennetaan hyvin luontoa huomioiden sijoittamalla yksiköt niin, että kuivapohjaiset ja aurinkoiset kohteet, joiden kasvillisuus on kaava-alueen luonnonolot huomioiden monipuolinen (kohteet 1, 2 ja osin 5) sekä vedenottamon (kohde 6) alueella sijaitseva harjun valorinne säilyvät aurinkoisina ja kasvipeitteisinä.

Aurinkovoimarakentamista ei tule ulottaa vedenottamon alueella harjumetsän valorinteeseen, ja rakentamisen yhteydessä on myös syytä varoa, että Gislomintien pientareiden kasvillisuudelle ei koidu vahinkoa. Harjumetsien valorinteet on paitsi uhanalainen, myös uudistetun luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla suojeltava luontotyyppi. Pykälän mukaan suojeltavien luontotyyppien määrittelyä ohjaavasta asetuksesta ei ole vielä olemassa lainvoimaista päätöstä, joten tässä vaiheessa ei voida tietää, kuuluuko vedenottamon valorinne lain nojalla suojeltaviin kohteisiin.

Mikäli aurinkovoimarakentamisen yhteydessä on tarvetta liikkua kohteen 3 halki tai sijoittaa alueelle kaapelia tms., metsälle koituvat vahingot voidaan minimoida kohdentamalla toiminta entiselle johtoaukealle.

Näyttää siltä, että kohteella 3 on raivattu taimikkoa ja nuorta puustoa kaupungin alueen puolelta, yhden omakotitontin lähettyviltä. Tällainen raivaus paitsi yksipuolistaa puustoa, voi myös aiheuttaa valosta hyötyvien haitallisten vieraskasvilajien runsastumisen tai leviämisen. Haitallisia toimia voitaneen rajoittaa valvonnan avulla.

4 Sammandrag och rekommendationer

På åkerrenarna i planområdet hittades inga till sin växtlighet väsentligt värdefulla objekt, men invid dess gräns hittades ängsnejlika som är en nära hotad art (NT). Av de arter som förekommer inom planområdet hittades skogsvial i Tokmannis närruderat, på vattentäktens område ryssgubbe och ståndsen som förekommer på vattentäkten är ovanliga arter i Södra Finland. Ståndsen är dock vanlig i Lovisa längs tågbanan och på vägrenar och även av ryssgubbe känner man till flera rätt så omfattande växtbestånd i Lovisa, bland annat vid plankorsningen som befinner sig cirka en halv kilometer söder om planområdets gräns. Gislomvägens, som omedelbart gränsar mot planområdet och som går förbi Bryggeribacken och vattentäkten, vägrenar är vad gäller dess växtlighet rätt så värdefulla, jämförbara med akut hotade (CR) traditionsbiotoper. Till deras artbestånd hör bland annat den sårbara (VU) gulmåran (Galium verum) och den nära hotade (NT) kattfoten (Antennaria dioica).

Objekt 3 med sina hotade/nära hotade naturtyper är en betydligt värdefull gammal skog. Liknande åsskog som på Bryggeribackens naturskyddsområde ses en del vid vattentäktens område. Åsens västra sluttning är till stor del i Finland avtagen hotad naturtyp solexponerade sluttningar i åsskogar.

Det eventuella produktionsområdet av solenergi byggs på ett sätt som mycket bra beaktar naturen genom att utplacera enheterna så att torrbottniga och soliga objekt, vars växtlighet beaktande naturförhållandena är mångsidig (objekten 1, 2 och delvis 5) samt den solexponerade sluttningen på åsen som finns på vattentäktens (objekt 6) område bevaras soliga och växtbevuxna.

Solkraftsbyggande bör inte uträckas till den solexponerade sluttningen i åsskog på vattentäktens område och i samband med byggandet är det även allt skäl att akta att ingen skada medförs till växtligheten på Gislomvägens vägrenar. Solexponerade sluttningar i åsskog är förutom en hotad naturtyp dessutom en naturtyp som med stöd av 64 § i den förnyade naturskyddslagen ska skyddas. Det finns inte ännu ett lagakraftvunnet beslut om förordningen som styr preciseringen av skyddbara naturtyper, så i detta skede kan

man inte veta om den ljusexponerade sluttningen vid vattentäkten omfattas av de objekt som ska skyddas med stöd av lagen.

Om det i samband med solkraftsbyggandet finns behov av att röra sig genom objekt 3 eller placera ut kabel eller annat dylikt på området, kan skadorna som medförs till skogen minimeras genom att rikta verksamheten på den tidigare skogsgatan.

Det verkar som man på objekt 3 har röjt plantbestånd och ungt trädbestånd på stadens områdes sida i närheten av en egnahemshustomt. En dylik röjning gör trädbeståndet ensidig och kan även medföra det att skadliga främmande arter som drar nytta av ljus blir rikligare eller sprids. Skadlig verksamhet torde kunna begränsas med övervakning.

Lähteet

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet ja Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 + 925 s.